

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobce: **Mgr. Ing. L. V., Ph.D.**

proti
žalovanému: **Krajský úřad Kraje Vysočina**
sídlem Žižkova 57, Jihlava

za účasti: 1. **L. U.**
zastoupen JUDr. Martinou Černochovou, advokátkou, Masarykovo
nám. 43, Jihlava
2. **Mgr. B. B.**, advokátka

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 1. 2021, čj. KUJI 115910/2020

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení; toto právo nemá ani osoba zúčastněná na řízení.

Odůvodnění:

1. Magistrát města Jihlavy v řízení o zrušení údaje o žalobcovu místě trvalého pobytu, v němž je navrhovatelem osoba zúčastněná na řízení sub 1, ustanovil svým rozhodnutím ze dne 5. 11. 2020 žalobci opatrovníkem osobu zúčastněnou na řízení sub 2. Důvodem mělo být to, že se žalobci nedařilo ve správním řízení doručovat písemnosti a jeho pobyt nebyl znám [§ 32 odst. 2 písm. d) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád]. Proti tomuto usnesení se žalobce dne 23. 11. 2020 odvolal a požadoval ustanovení právního zástupce z toho důvodu, že trpí trvalou duševní poruchou, jak doložil lékařskými zprávami. Magistrát města Jihlavy na to reagoval novým rozhodnutím ze dne 10. 12. 2020, v němž žalobci ustanovil téhož opatrovníka, tentokrát však z důvodu přechodné duševní poruchy [§ 32 odst. 2 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád]. Také proti tomuto druhému usnesení se žalobce odvolal. Žalovaný nejprve zamítl první odvolání žalobce rozhodnutím označeným v záhlaví s tím, že důvody pro ustanovení opatrovníka v době vydání prvostupňového rozhodnutí existovaly (žalobci se nepodařilo doručit výzvu na pět různých adres včetně té, kterou v odvolání uvedl jako adresu pro doručování). Nadto žalovaný konstatoval, že okamžikem vstupu žalobce do řízení skončila účinnost napadeného usnesení o ustanovení opatrovníka a funkce opatrovníka zanikla. Žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 15. 3. 2021 se žalobce domáhá, aby soud zrušil právě uvedené odvolací rozhodnutí. Jen

pro úplnost tak krajský soud podotýká, že druhému žalobcovu odvolání žalovaný naopak vyhověl. Druhé usnesení o ustanovení opatrovníka zrušil pro nepřezkoumatelnost a uložil prvostupňovému správnímu orgánu, aby si vyžádal od žalobce praktického lékaře nový lékařský posudek k otázce, zda žalobce trpí duševní poruchou, jež by mu bránila v řízení samostatně jednat.

2. Podle § 70 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), jsou ze soudního přezkumu vyloučeny úkony správního orgánu, jimiž se upravuje vedení řízení před správním orgánem. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu tato výluka nedopadá na usnesení o ustanovení opatrovníka (srov. rozsudky ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 As 80/2008 - 57 a ze dne 29. 5. 2015, čj. 2 As 247/2014 - 48). Nejvyšší správní soud tak překonal své původní směřování vyplývající z rozsudku ze dne 19. 6. 2006, čj. 5 Afs 86/2005 - 50, č. 1326/2007 Sb. NSS, kde uváděl: *„Rozhodnutí, jímž správní orgán za podmínek zákonem předvídaných ustanoví daňovému subjektu pro řízení zástupce, popř. opatrovníka, nelze považovat za akt správního orgánu, jímž se ve věci samé zástupci zakládají, mění nebo ruší práva nebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo závazně určují práva nebo povinnosti ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.“*. Podstatné však je, že až doposud se (podle toho, co je známo krajskému soudu) Nejvyšší správní soud vyjadřoval k přípustnosti žaloby pouze v situaci, kdy proti usnesení o svém ustanovení brojil sám ustanovený opatrovník. Ten nemá možnost se proti tomuto úkonu správního orgánu bránit jinými prostředky. V případě opatrovnice je však situace jiná, neboť ten má k dispozici odvolání proti meritornímu správnímu rozhodnutí – nezákonnost ustanovení opatrovníka by nutně musela vést ke zrušení rozhodnutí ve věci samé v odvolacím řízení, a to kvůli procesní vadě, k níž došlo v předcházejícím řízení na prvním stupni. Jinými slovy, v případě ustanoveného opatrovníka jde o to, že je do řízení „vtažen“ jako třetí osoba, která nemá samostatné odvolací právo ve věci samé, naopak opatrovanec se může bránit proti vadnému ustanovení opatrovníka podáním opravných prostředků a žaloby proti meritornímu rozhodnutí (k významu posouzení procesního rozhodnutí v rámci přezkumu rozhodnutí konečného srov. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, str. 555). Není tak žádný důvod, proč by se u opatrovnice výluka ze soudního přezkumu neměla uplatnit.
3. Krajský soud proto musel žalobu odmítnout jako nepřípustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s. Jen pro úplnost krajský soud podotýká, že v daném případě by musel žalobu odmítnout i pro nesplnění podmínek řízení, a to z toho důvodu, že podle vyjádření žalovaného (jež žalobce nijak nezpochybňuje) již rozhodnutí Magistrátu města Jihlavy, proti němuž svým odvoláním brojil, nevyvolává v jeho sféře žádné právní účinky, neboť funkce opatrovníka zanikla ze zákona podle § 32 odst. 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Není tak splněna ani základní podmínka jakéhokoli řízení před správními soudy, totiž ochrana veřejných subjektivních práv žalobce ve smyslu § 2 s. ř. s.
4. S ohledem na to, že důvody pro odmítnutí žaloby byly zjevné na první pohled a nebylo je možné v řízení nikterak odstranit, soud se nezabýval ani žádostí žalobce o osvobození od soudních poplatků (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2013, čj. 2 As 160/2012 - 9) ani jeho žádostí o ustanovení zástupce - advokáta (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Ans 6/2008 - 48, č. 1741/2009 Sb. NSS). Ze stejných důvodů nepřistoupil soud ani k tomu, že by žalobci ustanovil pro toto řízení s ohledem na jeho duševní poruchu opatrovníka. K tomu krajský soud podotýká, že v jiném případě téhož žalobce, kde mu zdejší soud po intervenci Ústavního soudu zástupce

ustanovil (srov. nález sp. zn. II. ÚS 1966/18 ze dne 17. 5. 2019), se na rozdíl od nynějšího případu jednalo o žalobu věcně projednatelnou, kde tedy zastupování účastníka mělo význam a mohlo mít na výsledek řízení vliv.

5. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta. O nákladech osob zúčastněných na řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které ji vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V tomto řízení žádná povinnost osobám zúčastněným na řízení uložena nebyla.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 22. 4. 2021

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu